

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

" ___ " _____ 2018 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма: «Фінанси і кредит»
Спеціальність 075 «Маркетинг»
Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»
Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітньо-професійна програма: «Підприємницька діяльність в авіації»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економічна кібернетика»
Освітньо-професійна програма: «Міжнародна економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»

Курс – 3   Семестр – 6

Аудиторні заняття   – 57   Екзамен   – 6 семестр
Самостійна робота   – 63
Усього (годин/кредитів ECTS) – 120/4,0

Індекс НБ-072/16-2.1.22, НБ-075/16-2.1.23, НБ-076/16-2.1.23, НБ-051/16-2.1.23

СМЯ НАУ НП 11.01.04-01-2018

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 2 із 10	

Навчальну програму дисципліни «Бухгалтерський облік» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчальних планів № НБ-6-072/16, НБ-6-075/16, НБ-6-076/16, НБ-6-051/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит», спеціальністю 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Маркетинг», спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність в авіації», спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка» та «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту _____ О. Костюнік

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» – кафедри фінансів, обліку і аудиту, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.
Завідувач кафедри _____ О. Гайдаржийська

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 075 «Маркетинг» освітньо-професійної програми «Маркетинг» – кафедри маркетингу, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.
Завідувач кафедри _____ С.Смерічевський

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність в авіації» - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.
Завідувач кафедри _____ О.Сунцова

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» та освітньо-професійної програми «Економіки підприємства (за видами економічної діяльності)» - кафедри економіки повітряного транспорту, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.

Завідувач кафедри _____ О.Ареф'єва

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» - кафедри економічної кібернетики, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.

Завідувач кафедри _____ Н.Касьянова

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФЕБА, протокол №__ від "___" _____ 2018 р.
Голова НМРР _____ А.Тофанчук

УЗГОДЖЕНО
В.о.декана ФЕБА
_____ С.Петровська
"___" _____ 2018 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 3 із 10	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз .

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують економічний профіль фахівця в області економіки і підприємництва.

Метою викладання дисципліни є вивчення студентами теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку на підприємствах України.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння загальними методичними основами побудови бухгалтерського обліку як функції управління суспільним виробництвом;
  - дослідження формування системи взаємозв'язаних бухгалтерських показників і постійне їх покращення та розвиток;
  - опанування сучасними технічними прийомами і організаційними формами та їх систематичним удосконаленням;
  - розкриття загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності: обачності, повноти, автономності, сталості, безперервності, нарахування та відповідності, превалювання сутності над формою, історичної собівартості, оцінки, періодичності;
  - опанування сутності прийняття до застосування національних стандартів бухгалтерського обліку (НСБО), що розроблені на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО), та плану рахунків;
  - дослідження історії бухгалтерського обліку і шляхів його розвитку.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- систему діючого законодавства та підзаконних актів щодо регулювання ведення бухгалтерського фінансового обліку;
- теоретичні основи бухгалтерського обліку, порядок відображення операцій на бухгалтерських рахунках, побудови бухгалтерського балансу, здійснення платежів до бюджету та позабюджетних фондів, обліку окремих аспектів господарської діяльності підприємств;

Вміти:

- організувати бухгалтерський облік на підприємстві;
- відображати на рахунках бухгалтерського обліку основні господарські операції підприємства.

Вміти:

- організувати бухгалтерський облік на підприємстві;
- відображати на рахунках бухгалтерського обліку основні господарські операції підприємства.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 4 із 10	

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «Теоретичні основи бухгалтерського обліку»
- навчального модуля № 2 «Облік активів, пасивів та зобов'язань на підприємствах», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Економіка підприємства», «Макроекономіка», «Фінанси» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Міжнародна економіка» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Теоретичні основи бухгалтерського обліку»

Тема 2.1.1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Загальна характеристика господарського обліку. Вимірники бухгалтерського обліку та вимоги, що пред'являються до них.

Функції, принципи, завдання та вимоги, які ставляться до бухгалтерського обліку.

Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Тема 2.1.2. Бухгалтерський баланс

Баланс як один із елементів методу бухгалтерського обліку і як найважливіша форма бухгалтерської звітності, як засіб узагальненого відображення господарських засобів по їх видах та джерелах утворення.

Будова і зміст бухгалтерського балансу: актив та пасив, статті, групи, розділи балансу.

Зміни в балансу під впливом господарських операцій.

Тема 2.1.3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Бухгалтерські рахунки та їх структура. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку, їх зв'язок. Поняття про субрахунки.

Подвійний запис. Суть і значення подвійного запису в бухгалтерському обліку і контролі. Прості й складні бухгалтерські проводки.

План рахунків бухгалтерського обліку. Класифікація рахунків.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку (оборотні відомості). Взаємозв'язок між рахунками і балансом.

Тема 2.1.4. Оцінювання і калькуляція

Оцінка як система вартісного виміру. Основні принципи правильної оцінки господарських засобів. Облікові ціни та їх застосування. Мета оцінювання.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 5 із 10	

Математичне вираження оцінки. Собівартість готової продукції або послуг, купівельна та продажна вартість.

Облік процесу виробництва та визначення собівартості продукції. Класифікація витрат для визначення собівартості. Облік процесу реалізації готової продукції. Методи обчислення податку на додану вартість.

Тема 2.1.5. Документація і інвентаризація

Документація як складова частина методу бухгалтерського обліку, її суть і значення. Роль документів в бухгалтерському обліку. Вимоги до оформлення документів. Реквізити і форми документів. Типові та стандартизовані форми документів.

Суть і значення інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Види інвентаризації. Порядок проведення та відображення в обліку її результатів.

Тема 2.1.6. Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку

Облікові реєстри їх суть і значення. Види і форми облікових реєстрів, їх модифікація в умовах застосування сучасної облікової техніки. Класифікація облікових реєстрів. Типові форми облікових реєстрів.

Поняття про форми бухгалтерського обліку.

Сучасні форми бухгалтерського обліку, що використовується в Україні: спрощена, меморіально-орендна, журнально-орендна, комп'ютерна.

2.2. Модуль №1 «Облік активів, пасивів та зобов'язань на підприємствах»

Тема 2.2.1. Облік необоротних активів

Основні засоби, їх класифікація і оцінка. Документальне оформлення руху основних засобів на підприємстві. Аналітичний та синтетичний облік надходження основних засобів на підприємство. Аналітичний та синтетичний облік вибуття основних засобів на підприємстві.

Знос, амортизація основних засобів. Інші необоротні матеріальні активи, їх класифікація. Облік операцій з іншими необоротними матеріальними активами.

Зміст і види нематеріальних активів. Оцінка та переоцінка нематеріальних активів. Визначення оцінки об'єктів нематеріальних активів залежно від напрямів їх надходження на підприємство.

Синтетичний та аналітичний облік надходження і вибуття нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів.

Тема 2.2.2. Облік запасів

Запаси, їх визнання і оцінка. Документальне оформлення руху запасів на підприємстві. Облік надходження запасів на підприємство. Облік вибуття запасів на підприємстві.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 6 із 10	

Облік операцій з малоцінними швидкозношувальними предметами на підприємстві. Облік браку у виробництві. Облік напівфабрикатів власного виробництва.

Тема 2.2.3. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Задачі обліку грошових коштів і розрахункових операцій на підприємстві. Нормативні документи чинного законодавства щодо регулювання обліку грошових коштів і розрахункових операцій.

Бухгалтерський облік операцій на поточних та інших рахунках підприємства у банку.

Облік касових операцій. Документальне оформлення касових операцій.

Сутність та види дебіторської заборгованості. Поточна заборгованість та її облік. Довгострокова дебіторська заборгованість, її склад та облік.

Тема 2.2.4. Облік фінансових інвестицій

Визначення поняття фінансових інвестицій. Класифікація фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Особливості обліку довгострокових та поточних фінансових інвестицій.

Тема 2.2.5. Облік власного капіталу

Власний капітал і його складові.

Бухгалтерські рахунки, на яких обліковують власний капітал підприємства, їхня економічна характеристика. Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку складових власного капіталу.

Тема 2.2.6. Облік зобов'язань

Задачі обліку довгострокових та поточних зобов'язань і розрахунків підприємства. Нормативні документи чинного законодавства, регулюючі ці відносини. Облік довгострокових та поточних зобов'язань.

Тема 2.2.7. Облік праці та її оплати

Задачі обліку витрат на оплату праці на підприємстві, нормативні акти, регулюючі принципи обліку в Україні. Форми і системи оплати праці в Україні. Облік робочого часу. Фонд оплати праці та його складові.

Аналітичний та синтетичний облік нарахування оплати праці і розрахунків по оплаті праці. Оподаткування заробітної плати в Україні. Облік розрахунків по страхуванню на підприємстві. Облік резерву на оплату відпусток робітників підприємства.

Тема 2.2.8. Облік витрат діяльності підприємства

Задачі обліку витрат на виробництво на підприємстві. Нормативні документи чинного законодавства щодо регулювання обліку витрат на виробництво. Склад

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 7 із 10	

витрат на виробництво і основні принципи їх обліку. Калькулювання собівартості продукції, основні методи калькулювання собівартості продукції.

Облік прямих матеріальних витрат (сировина і матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо на виробничі цілі, запасні частини, транспортно-заготівельні витрати та ін.). Облік прямих витрат на оплату праці. Облік інших прямих витрат.

Тема 2.2.9. Облік доходів і фінансових результатів

Задачі обліку доходів і фінансових результатів діяльності підприємства. Нормативні документи чинного законодавства, регулюючі ці питання. Облік доходів від реалізації продукції (робіт, послуг) основної діяльності підприємства.

Облік інших операційних доходів. Облік фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік доходів майбутніх періодів. Облік фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 2.2.10. Фінансова звітність

Нормативні акти чинного законодавства, регулюючі принципи та вимоги складання бухгалтерської фінансової звітності. Суть, значення і види бухгалтерської фінансової звітності.

Склад періодичної і річної звітності. Баланс. Звіт про фінансовий результат. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1 Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями).

3.1.2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).

3.1.3. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для вчз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с.

3.2.2. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для вчз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 01-2018
		Стор. 8 із 10	

3.2.3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська. – К. : ЦУЛ, 2013. – 688 с.

3.2.4. Бачинський В. І. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посібник / В. І. Бачинський, П. О. Куцик, Л. Г. Медвідь, Т. В. Попітін. – Львів: Магнолія – 2006, 2010. – 319 с.

3.2.5. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник/В.Г. Швець.-4-те вид., переробл. і доповн.- К.: Знання, 2015.-572 с.

3.2.6. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія : навч. посіб. / Ю. С. Серпенінова, С. М. Гольцова, І. О. Макаренко; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. – Суми : Університетська книга, 2015. – 336 с.

